

paper de vidre

www.paperdevidre.tk

nº21 23 de febrer del 2004

ESCRITS

- Els Amish i la tecnologia - *Eduard Aibar*
Tres poemes - *Ester Andorrà*
Una conversa de sexe - *Estel Cardellach*
Em fa l'efecte - *Quim Cardús*
Caixa d'estalvis - *Anna Ferrer*
Clara - *Alba Garcia*
Escrit a la paret - *Marc Masó*
Veintegenarios en Albuquerque - *Guillem Miralles*
Poemes - *Alex Monfort*
Feredat al mar de Winwaed - *Lluís Paloma*
A la pi... - *Sr. Polissó*
La solució - *Roger Tudó*

En la realitat de sobrecàrrega informativa, el paper de vidre és una guia per orientar a través del coneixement específic propi de cada experiència individual, amb escrits amb claredat d'idees, concreció, imaginació, i desimboltura i alegria expositives.

RECORDEM...

1) Que la revista Paper de Vidre neix a partir de l'observació que cadascú, a través de l'experiència personal i professional, pot explicar realitats viscudes o observades o imaginades, que siguin d'interès per als lectors. L'escriptura és el vehicle per a fer-ho. En les entrevistes i pròlegs es presenten persones que poden tenir una relació professional en l'àmbit de l'escriptura, diferent a la que majoritàriament tenen els col.laboradors de la revista.

2) Que hi ha una edició impresa de cada número de la revista a la Biblioteca Central de Terrassa: a la sala de diaris, revistes, CDs i vídeos, col.locada a l'expositor de revistes locals, entrant a la sala a mà esquerra.

3) Que Paper de Vidre té l'accepció de "paper de pantalla d'ordinador" pero també, i tant important com l'altra, d'"estri que poleix la superfície per on passa".

Proper número: 23 de març del 2004

paperdevidre@hotmail.com

ELS AMISH I LA TECNOLOGIA

Eduar Aibar Puentes

eaibar@uoc.edu

Qui són els Amish? Potser alguns de vosaltres els coneixereu per aquella famosa pel·lícula protagonitzada per Harrison Ford, “Testimoni únic” (títol original: *Witness*), on el policia que interpretava havia d’amargar-se per un temps a casa d’una família Amish – on acabava, com era d’esperar, enamorant-se d’una dona Amish tot ballant una vella cançó de Sam Cook.

Els Amish són una comunitat religiosa que viu actualment en 22 estats dels EEUU. Només al comtat de Lancaster, a Pennsylvania, n’hi viuen prop de 18.000. El seu origen és un moviment religiós oposat a la Reforma, l’anabaptisme, que es va constituir en diferents països europeus durant el segle XVI. Malgrat el que ara ens pugui semblar, els anabaptistes eren, dins l’escleròtic cristianisme europeu de la seva època, l’equivalent a un moviment radical i libertari actual. La seva reivindicació fonamental era que només els adults que es comprometessin voluntàriament amb la fe cristiana, havien de ser batejats, en comptes de fer passar per la pedra a tots els nadons de forma sistemàtica i sense demanar la seva opinió – un bonic i antidemocràtic costum integrista que s’ha mantingut fins els nostres dies i que alimenta descomunament les xifres de catòlics amb ateus militants com jo. Per defensar una postura tan raonable van ser perseguits, empresonats, torturats i cremats per catòlics i protestants, en nom de déu i l’esperit sant; *comme d’habitude*.

Buscant una mica de tranquil·litat, una vida més digne i una mort, a poder ser, per causes naturals, a principis del XVIII els Amish van decidir fer cap al nou món per començar de zero. Allà van establir-se i es van dedicar, bàsicament, a l’agricultura i la ramaderia, activitats que encara avui dia representen la seva ocupació fonamental i que duen a terme sense maquinària i amb animals de tir; a les seves llars, per cert, no tenen electricitat. Viuen en comunitats de 20 o 30 famílies, cadascuna amb la seva casa, els seus camps i els seus animals. Tenen un sentit de la comunitat molt fort i menyspreen les conductes individualistes; tots van vestits de la mateixa forma (amb roba que ells mateixos es fan), sense cap mena de guarniment (en lloc de botons porten una mena de ganxos) i el comportament pretensió, egoista o vanitós és considerat una aberració. Tot i que tenen contactes, comercials per exemple, amb els seus veïns no Amish (que, per cert, anomenen genèricament *English*) viuen amb un relatiu aïllament respecte la societat nordamericana – de la qual no volen “contaminar-se”. El seus principis vitals bàsics són la humilitat i la senzillesa i, en general, als nostres ulls, semblen molt tímids i un xic innocents.

El seu aspecte pintoresc i les seves particularitats religioses són dues característiques conegudes dels Amish. Però, sens dubte, han esdevingut famosos pel seu tarannà *antitecnològic*. Potser, en un altre context social – en un país del tercer món, per exemple - la seva forma de vida no seria gens remarcable. El que sobta és que els Amish viuen al bell mig de la societat tecnològica més avançada del planeta i entre els dos nuclis de producció tecnocientífica més importants del món, Califòrnia i Massachusetts.

Tanmateix, els Amish no són veritablement “antitecnològics”. De fet, cap societat humana pot existir sense tecnologia. Tota forma de vida social humana ha estat sempre mediada per artefactes tècnics, per molt senzills que siguin. En realitat, tota forma de relació social – encara que la majoria de sociòlegs ni se n’hagi adonat – és sempre un entrellat complex d’elements humans i no humans. Com s’ha dit alguna vegada, relacions socials “pures”, sense artefactes de per mig, només es poden trobar...a les platges nudistes! (I suposant, és clar, que féssim abstracció dels pits de silicona, llavis de colàgen, panxes liposuccionades, pròtesis de genoll, lligaments de carboni, marcassos, dents d’or, etc.).

Els Amish fan servir tecnologia i molta. Utilitzen, per exemple, llums de querosè, neveres de propà, bolquers d'usar i llançar, patins de línia i barbacoes de gas. Els artesans també fan servir l'electricitat en els seus tallers, però no connectant-se a la xarxa elèctrica sinó amb generadors diesel que carreguen bateries de 12 volts. De fet, no només fan servir artefactes tècnics com tothom, sinó que són responsables d'una innovació tècnica molt important en la història de l'agricultura – basada en la rotació de cultius, la plantació de trèbol en les pastures i l'adob de la terra amb cal i guix.

El conjunt de tecnologies de què disposen, per molt estrambòtic o poc coherent que ens sembli, respon a una certa lògica: no és el resultat d'un disseny diví o, el que vindria a ser el mateix, d'una tria aleatòria. Són fruit d'una elecció deliberada i responen a un criteri força concret que res té a veure amb una postura antitecnològica o amb un retrògrad precepte o dogma religiós qualsevol. Els Amish es plantegen una pregunta relativament simple davant de cada innovació tecnològica: *ens uneix o ens separa?*

La pregunta resulta per nosaltres una mica sorprenent i potser torbadora. D'una banda no s'acosta massa al tipus de preguntes que nosaltres ens fem – si és que arribem a fer-nos-en alguna – abans d'adquirir un artefacte nou. Davant d'un reproductor de DVD's ens preguntarem, potser, si és car, si el podrem connectar a l'equip de música que ja tenim, si les imatges seran prou nítides o si serà més maco que el del veí. No crec que molts pensin si augmentarà o farà minvar els seus vincles amb altra gent que no siguin els dependents del vídeoclub de la cantonada.

D'altra banda, la pregunta Amish està formulada en primera del plural – i això és un segon motiu de sorpresa, perquè per nosaltres aquesta mena de qüestions tecnològiques no acostumen a formular-se en termes col·lectius – tret, potser, de casos espectaculars com les centrals nuclears o l'enginyeria genètica. Els Amish, en canvi, tenen tot un sistema de discussió col·lectiva que els permet avaluar qualsevol nova tecnologia que hagin començat a provar i que culmina en una decisió – que no es redueix simplement a un 'no' o un 'sí' – d'obligat compliment.

Un procés com aquest va fer que al voltant de 1920 els Amish decidissin utilitzar els telèfons però d'una forma particular: són compartits i es troben en unes petites casetes al mig dels camps, en alguna cruïlla de camins entre varies cases i només són utilitzats per coses com avisar el metge o encarregar gas-oil. En la seva opinió no era adequat que els telèfons compartissin espai, en una sala d'estar, amb les persones, perquè resultava intolerable que una trucada interrompís una conversa prèvia o que estalviés una visita a un amic o familiar! És en aquest sentit que el telèfon els *separava* i per això van decidir treure'l fora de casa.

No és la meua intenció convertir els Amish en una mena de societat utòpica que pugui servir-nos de referent. Les descripcions que he llegit em semblen sospitoses i dubto que siguin la comunitat idíl·lica que alguns pretenen: pot ser-ho una societat on els instruments musicals estan prohibits i on els bisbes acaben prenent les grans decisions? Us imagineu els nostres bisbes, ara ocupats majorment en condemnar l'ús dels preservatius i en no condemnar la guerra a l'Iraq, decidint també quina mena de tecnologies incloure en la nostra vida?

El que realment trobo interessant dels Amish és precisament la seva forma d'interrogar-se sobre la tecnologia. Perquè no només pensen com han de fer servir els artefactes i quins poden ser els seus avantatges, sinó que també es pregunten en quina mena de col·lectiu es transformen – i, tot això, sense caure en postures tecnòfiles o tecnòfobes. Com algú va dir un cop, *la tecnologia no és bona ni dolenta però tampoc neutral*.

Sembla que ara s'estan plantejant què fer amb els telèfons mòbils...

TRES POEMES

Ester Andorrà i Culubret

estordida@hotmail.com

l'escunç del tall
el fil de l'aire.
sinapsi de dolor
pinyacs a la memòria.
quan cal s'afila
el sentiment.
quan cal s'oblida
l'abraonament.
de les trivialitats
en farem llibres
esmolats.

afronta el que et dic
com si t'escupís al seny.
ripolinat aprenent d'enciser
no aconseguiràs resoldre d'enjòlit:
que no se sap si venim
o anem
o si la comparsa silent ens
civilitzarà com cal, com s'ha de
fer, i diuen, ser.
nyèbits, bajans amb necis
ni opinió tenim fonamentada
parla, polemitza i pontifica
que farem tots,
com sempre,
tres àpats al dia
diluïts orgasmes
i al llitet.

libar, besar, desar
farinetes de misèria
pàmpols palpitants.
aire.
condensament ben feble.
disculpes, bajanades
amb regraciaments
dispensats, immolats.

UNA CONVERSA DE SEXE: o com el Genoma parla amb Virginia Woolf i conclouen “Hedwig and the Angry Inch”

Estel Cardellach i Galí

ecardellach@cfa.harvard.edu

La meva connexió entre el Genoma i Virginia Woolf arranca quan vaig deixar-me el llibre “Genome” de Matt Riley a l’avió (llibre que aprofito per recomanar, divulgació digerible i curiosa). La pèrdua del llibre no és, en si mateixa, cap desencadenant d’una seqüència d’accions precipitant-se a un final anecdòtic. Però el fet que em descuidés el llibre just quan estava llegint el capítol sobre els cromosomes X i Y va deixar-me’n una visió incompleta i confosa, però molt divertida, del problema de “l’antagonisme de sexes”: la despiatada guerra en què la masculinitat i la feminitat del nostre codi genètic estan immerses des de que el sexe es va deixar de decidir en funció de la temperatura d’un moment donat de la gestació (on jo entenc que les qualitats hereditàries queden determinades abans que el sexe), per passar a determinar el sexe genèticament, o sigui, predeterminat en el material donat pels pares (amb excepcions). Sembla que aquest pas s’explica com una forma d’optimitzar els rols dels individus com a mascles i femelles, agrupant en el cromosoma que només passa entre mascles (Y) una colla de gens que ajuden o potencien les funcions del rol masculí i que són innecessàries o fins i tot inadequades pel rol femení. D’aquesta manera, els gens “antagònics”, que són més valuosos per funcions d’un gènere però poden ser desavantajosos per l’altre, han tendit a acumular-se o bé en l’X o en l’Y. L’aparició d’un cromosoma específic per la masculinitat sembla que va provocar les ires del cromosoma per defecte (X, sí sí... la humanitat és femenina per defecte), tot començant una batalla a nivell bioquímic. O posat de forma menys prosaica: l’agrupació de gens antagònics en diferents portadors desencadenà tal batalla... El reduït tamany del cromosoma Y podria ser un exemple del dramatisme de la lluita, un mecanisme de defensa masculí contra els projectils de l’e-X-èrcit enemic. I si la teoria presenta dues entitats ben definides i enfrontades a nivell molecular, la mateixa teoria deixa desdibuixat i flexible l’efecte final del gènere en el macro-individu (a part dels genitals i certes funcions associades, resulta difícil definir i diferenciar la resta de trets femenins o masculins de les persones). Aquí m’agradaria insistir que la visió que jo n’hagi obtingut és incompleta i potser inacurada, donat que no vaig poder acabar el capítol, però de tan apassionant i desenfrenada no m’atreveixo a comprar el llibre de nou i acabar-ne la lectura(*), per seguir barrinant sobre aquesta curiosa (pseudo?) teoria...

Així doncs, enlloc d’intentar adquirir-ne un nou exemplar, vaig decidir-me pel llibre més estret (pura mandra) de les prestatgeries de la botiga del següent aeroport. Va resultar ser una compilació de conferències que la Virginia Woolf va donar a un “College” de noies sobre dones i literatura. “A room for one own” conté les queixes de Woolf respecte la literatura que reflecteix el conflicte de sexes i és especialment crítica amb l’escriptura femenina que traspua la ràbia de la seva condició i dificultats derivades. Cal afegir que en el mateix text, Woolf no només és conscient del conflicte sinó que el culpabilitza de l’abisme (quantitatiu/qualitatiu) entre la producció literària masculina i la femenina. L’obra culmina, entre d’altres, amb la tesi que tots tenim una part femenina i una part masculina, i que el bon escriptor/a reconcilia i utilitza les dues fonts.

Si aquell viatge havia començat amb una descarnada guerra de sexes, almenys ara sortia algú per posar-hi una mica de pau! I si hi ha pau... celebrem-ho! Anem al cinema que és un bon lloc per relaxar-se i deixar de barrinar...: aquella setmana hi havia l’únic *passé* de “Hedwig and the Angry Inch” en un petit teatre. S’havia demanat a l’audiència que vingués transvestida, de manera que allò més aviat semblava una reunió de *drag queens* i *kings* amateurs (bé, no cal exagerar, potser eren una vintena d’entre cinquanta espectadors). La pel·lícula (molt recomenable, i millor si hi vas amb plumes, *carmin* i ganes de cantar) narra la recerca de “la mitja taronja” per part d’un transvestit (i mal operat, pobre, se’n descuiden una polzada). Aquesta desconeguda diva cantant de rock, immigrant originari

del Berlín oriental (*born in the other side*), tot teoritzant sobre l'origen de l'amor, la divisió del sexes i les ànimes bessones, acabarà descobrint que la resolució del conflicte passa per l'acceptació de les dues parts, femenina i masculina, i viure-les en plenitud enlloc d'encaixonar-se en un puzzle on sempre hi falta una peça.

Era una bona manera d'acabar aquella setmana i sobretot molt tranquilitzadora: està bé constatar que malgrat que la bioquímica ens dóna guerra, nosaltres som capaços de posar-hi pau, i encara una gran dosi de bon humor.

(* Finalment vaig acabar comprant el llibre de Matt Ridley de nou. Encara no estic segura que la versió que he donat aquí de la teoria genètica de "l'antagonisme de sexes" sigui fidel, però almenys puc assegurar que rellegir i acabar el capítol no me l'ha feta canviar. Aprofito també per afegir un paràgraf del final del capítol, reflexions d'un dels "pioners" de l'antagonisme de sexes, Bill Hamilton (perdoneu-me'n la lliure traducció):

"El meu conscient i aparentment indivisible 'jo' estava resultant ser alguna cosa molt allunyada del què m'havia imaginat (...) un portador d'ordres contradictòries enviades pels inquietos amos d'un imperi dividit (...) simulo una unitat que, profundament dins meu, ara sé que no existeix. Sóc fonamentalment mesclat, mascle i femella (...) fragments de cromosomes enfrentats que van entrellaçar-se en conflicte mil.lions d'anys abans que..."

EM FA L'EFECTE

Quim Cardús i Cardellach

joaquimcardus@hotmail.com

EM FA L'EFECTE

Em fa l'efecte
que prefereixo el joc de llums
que, al cel, tenyeix de foc rabiós els núvols
i manté, malgrat tot, un blau de fons serè i absurd,
que no els tints rosats i cursis, sintèticament ferits
per tediosos honoraris amb discursos empobrits.

M'ha semblat veure
que miraves cap al dit
d'un que prometia somnis però que no tenia llit.
Somnis fets amb pell de zebra i, a les vores, d'elefant;
res més que grisos depressivament ferits
per tediosos privilegis cap als ulls que miren dits.

Tinc la creença
que, així, no has vist ben be
com els raigs de llum dispersos enfocats de cara al cel
prenen torns de paraules de colors d'amors ferits
per tedioses abstinències de judicis decidits.

CAIXA D'ESTALVIS

Anna Ferrer

ferrercarne1@arrakis.es

CLARA

Alba Garcia i Puig

albinya@yahoo.com

Lectors i lectores de Paper de Vidre,

Fa dies que estic posada en la creació d'un conte infantil, que vull presentar a un concurs. He pensat que seria una bona idea que n'aneu rebent una pàgina a cada edició de la revista. Bé, doncs, anem al gra i començo la història:

En un país muy lejano, situado en un planeta remoto, vivía Clara, nuestra protagonista.

ESCRIT A LA PARET

Marc Masó

mmaso@hotmail.com

*"The words of the prophets are written
on the subway walls
and tenement halls"
Paul Simon*

Tot va començar amb un text que vaig tenir la oportunitat de veure a la plaçoleta que talla en dos el carrer de Milans. Va correspondre gairebé a una casualitat: pocs dies després, tornant a refer el camí, amb l'esperança de trobar algun indici, ja l'estaven netejant els operaris de l'Ajuntament i, en tinc certa seguretat, doncs feia setmanes que just havia descobert aquell espai tan singular, i hi passejava sovint, que no hi era, allà escrit com una mena de tòtem horitzontal, des de feia més de quatre dies. La seva vida, per tant, va ser particularment curta, i, per això, em vaig alegrar, més tard, d'haver decidit molestar l'Anton Celano, que viu en aquella zona, per fer-ne una fotografia.

El text no contenia més de vint signes, escrits en esprai negre i exposats en tres línies irregulars, la primera molt curta, i més llargues les dues següents, formulant una pregunta. Transcriu el text a continuació:

Per què, doncs
si els teus llavis són ferides que mai cicatritzen,
el cos mutilat és això que allunya les paraules?

Just a davant de la façana, al número sis, entre les escombraries, hi havia una colla de nens donant puntades de peu a una pilota mig desinflatada, que anava donant tombs, de portal en portal i de cop en cop. La pilota va sortir disparada contra les tres línies, fent caure un trosset de guix i això em va fer adonar que havien estat escrites sobre una superfície que on hi havia una mena de dibuix a causa de les caigudes reiterades del material. Mesos abans un fotomuntatge de Chema Madoz on una paret té la forma de la reproducció d'un continent m'havia cridat l'atenció d'una manera semblant.

L'Antoni preparava el zoom i els nens se'l fitaven sense deixar de xutar l'esfera de cuir; intentàvem determinar si allò podia ser considerat un conjunt de versos o senzillament un frase tallada en tres, cosa que em va semblar completament indiferent.

Al dia següent vaig decidir-me a començar la recerca d'aquest Homer de barri, a qui ara ja he perdut la esperança, i potser i tot la necessitat, de trobar. Al principi, no se'm va acudir recurs millor que el de cercar en els pocs llibres que, encara, tinc a casa i en fer un treball exhaustiu de biblioteca. Puc vanagloriar-me, ara sí, d'haver trepitjat totes les biblioteques de la ciutat. A la de la facultat d'antropologia estava segur de trobar el text intacte en un estudi etnològic sobre tribus amazòniques i un altre d'ameríndies. A la central, em va semblar que ho trobaria regirant vers per vers l'obra completa de Paul Celan.; Aviat vaig arribar a la conclusió que no era prou angoixant per tenir resultats; no hi ha cap enigma clos en les paraules. Les paraules! Ja tracto aquell cos de signes desapareguts com si es tractes d'un familiar, com si fos meu, després de tant de temps.

Vaig fer córrer la veu i vaig tenir alguns dels meus amics a alerta per si es trobaven amb expressions semblants a les del text amb l'únic resultat de farcir llibretes senceres de cites on "el cos mutilat" i "ferides que no cicatritzen" apareixien. D'aquesta última, el meu fill en trobava una en un conte de Michael Ende, quan feia exactament tres hores que jo n'havia descobert una en un

poeta occità del s. XI dC. Un amic historiador en va trobar una de l'altre en un quadre d'un pintor pre-cubista parisenc, segons m'assegurava.

Fora de les cites, el que vaig aconseguir va ser tenir la reproducció constant de la cantarella entre les meves dues orelles. En un sopar familiar vaig poder oblidar-me'n (sense proposar-m'ho, és clar) en el moment en que el sogre bufava les espelmetes del seixantè aniversari però va tornar desestructurada, amb paraules inconnexes, que es van anar ordenat mentre preniem el cafè. Una nit vaig parlar en somnis amb el meu germà; jo intentava tancar la finestra, sense cap èxit, ja que no podia moure'm del meu son endormiscat, i ell m'interrogava, entre d'altres coses que jo no comprenia, que com era que si els meus llavis eren ferides que mai cicatritzaven, el cos mutilat era allò que allunyava les paraules. Tot seria més o menys raonable si no fos per que la finestra estava realment ja tancada i jo no tinc cap germà.

Encara no he abandonat aquesta cantarella. Ara, però, ja l'he assimilat i és ella qui envolta el món i no a l'inrevés. Ja porto massa temps que segueixo els graffiters que veig pel carrer. Fa molt més temps que vaig deixar de buscar les paraules en llibres i papers, dels quals les tres línies me'n semblen una síntesi completa. Ja em sembla que si a algun lloc es mereixen estar és enmig de la humitat dels carrers i dels cops de pilotes dels nens jugant entre les escombraries. Ja és ara, amb les restes d'un pot d'esprai que he demanat al perplex dibuixant de parets, que em dispo, a la façana gairebé sense calç del número sis del carrer de Milans, a continuar les tres línies:

“Per què, doncs,
si els teus llavis són ferides que mai cicatritzen,
el cos mutilat és això que allunya les paraules?...”

VEINTEGENARIOS EN ALBURQUERQUE

Guillem Miralles i Puig

guimipu@hotmail.com

“he fet un disc perquè la gent que l’escolti, s’adormi”, *Albert Pla, just després de publicar el disc “¿anem al llit?”*

dissabte, 24 de gener del 2004

Aquell dia, com d’altres, les converses a mig gas feien l’ambient dels moments previs a l’inici d’una obra de teatre. Amb parsimònia, la foscor s’apoderava del local a mesura que els tècnics de llum ho decidien, i quan tot va ser negre i el nostre silenci guanyava, apareixia, a l’escenari, la cara il·luminada de la Judit Farrés, movent els llavis, cantant. Però el to de veu que sentíem ens delatava que qui cantava no era la cara de la noia de l’escenari. Ho vèiem: ella movia la boca només, fent play-back, però era un altre qui, amagat, i acompanyat de la seva guitarra, entonava les primeres notes d’una cançó de l’espectacle “*Cançons d’amor i droga. Pla es fa el Sales?*”. La noia no cantava, no. El to era greu, i no es corresponia a la veu d’una noia. Aquí, alguna cosa començava a despertar-se en el públic, que fins llavors es mantenia pacient, esplèndidament expectant, creant un ambient de silenci comunitari difícilment repetible. La llum, que anava il·luminant l’escenari, ens regalava la Judit Farrés completament nua. Sí, aquella noia a la qual, fins fa poc, només vèiem la cara, apareixia bella i nua. Tan despullada que no provocava. I l’Albert Pla entrava, uns minuts després, a l’escenari, mig corbat, sostenint una guitarra elèctrica, mirant directament als ulls d’alguns espectadors de les primeres files, intimidant, i, efectivament, descobríem que era el Pla qui cantava i no la noia nua. Un cop allà, junts, es disposaven a començar l’espectacle. En aquest punt també començava el segon espectacle de la nit. Amb els dos actors a escena, els comentaris ridículs i les fortes riallades amagaven els lleugers somriures i expressions de complicitat, inevitables davant certes presentacions heterodoxes, i trencaven definitivament, per desgràcia de molts, un mena d’esperit sostingut que uniformitzava la sala, i que, amb sort, potser ha pogut reproduir l’inici d’aquest text. Però era soroll. Soroll que arribava de la platea i es convertia en sonor, creixia potent, per damunt dels caps de la gent, en la foscor, com per començar a estar més pendents d’això que no del què passava a l’escenari. Podria equivocar-me, però, intueixo, que els pocs que feien bastant remor que es convertia en molt soroll era públic molt identificat amb les cançons del Pla. Públic convençut. Més ideològicament, potser, que artísticament. Públic compromès. Aquest públic exagerava llargament els comentaris i rialles, i clamava algun eslògan. El soroll era, bàsicament, de to burlesc o pretesament còmic. I tot això molestava perquè l’Albert Pla no feia gràcia aquell dia. Ni mica. Ho vaig comentar amb els qui m’acompanyaven i un amic, MP, d’una altra ciutat, que havia vingut aquell dia a Terrassa, i que estava molts seients més amunt. I tots hi coincidien. L’espectacle era dramàtic. Però no era graciós. No fotem. L’Albert Pla, amb la veu i guitarra, i la Judit Farrés, la noia nua que l’acompanyava a l’escenari i als teclats, presentaven unes escenes de molta intensitat dramàtica i cruesa, amb una posada en escena senzilla però contundent, que en el pitjor dels casos, t’accelerava el cor. Sí, en altres espectacles l’Albert Pla ha jugat a fer riure, a erigir-se en bufó, ridiculitzant-se, per fer-nos riure a tots. Però aquest cop, no, em sembla. La frontera de la vida i la mort, evidenciada sense metàfores ni símbols; la malaltia de la Sida, sense acostar-se a la sensibleria; la droga, com a escapada del dolor de viure; i l’amor; tot sense carcasses. Riure, no feia riure. I és que ja m’ha passat altres cops. En altres espectacles considerats “alternatius”, només precisament per aquest fet, sense intentar comprendre res més, alguns pensen que no cal respectar el treball dels actors i el silenci com no dubtarien a fer-ho en els espectacles considerats “clàssics”. Molts pensen que assistint a l’espectacle la feina ja està feta. Que amb el compromís ideològic n’hi ha prou. I, jo, en canvi penso que això és una forma de denigrar aquests espectacles. De no voler-los entendre. De convertir-los en poc més que en una reunió de col·legues. L’esforç de veure quin és el to que des de l’escenari es vol transmetre, és exigible sempre, siguin espectacles “transgressors” o no. I a partir d’aquí cadascú pot emocionar-se d’una o

altra forma. Malgrat tot, l'Albert Pla i la Judit Farrés, van aconseguir centrar-nos. Tots callats i arrapapats al seient. Com si haguessin vist el desgavell. L'espectacle d'aquell dia era tallant. Greu. Ben executat. De ritme. De pauses. Els dels comentaris graciosos no devien trobar què dir. Van aguantar, fins al final. Com tothom, expectants. Però a l'hora dels bisos, aquests no van arribar, perquè l'espectacle era més una representació teatral que un concert de rock (o de cançó punk, si voleu, que és com algun crític ha batejat el què fa el Pla). I ja hi vam ser. Alguns van començar a reclamar, cridant, a riallades, la presència de l'artista, quan ja era obvi que l'espectacle s'havia acabat, amb les llums de la platea enceses, i un tècnic que començava a recollir els estris. Però ningú gosava marxar. Els primers a vencèr la por van ser uns avis (semblaven força grans) que, en alçar-se, van ser esbroncats amb comentaris com: "A currar!", "Esquirols!". Jo tremolava emocionat, però com quan es tremola perquè no saps encara quantes fibres t'han tocat. Fins deu o quinze minuts després no em vingueren ganes de riure. Però d'això es tractava, suposo. Suposo. No tots els espectacles serveixen per a descollonar-se de riure. Ni tots els espectacles permeten la identificació absoluta amb allò que s'escenifica. També alguns espectacles poden servir per generar-te dubtes. Per sortir impactat. Per remoure't l'estómac i sentir sang a les venes.

diumenge, 25 de gener del 2004

L'espectacle i el públic m'havien posat neguitós i no sabia ben bé perquè. Però la resposta aclaridora arribava l'endemà al matí, escrivint aquest text. Ho vaig recordar llavors. Va ser el mateix Albert Pla qui en el seu disc *Veintegenarios en Albuquerque* (BMG Ariola, 1997), confeccionat en un estudi de gravació, va introduir, entre el so de les cançons, comentaris pregravats d'un públic imaginari que les aplaudia i corejava a criteri de l'artista i no del públic. A criteri de l'artista i no del públic. Una paròdia dels estereotips dels aplaudiments i crits que se senten en tots els concerts.

ÀNGEL DE LA GUARDA

Àlex Fradera i Montfort

alexis@correu.vilaweb.com

ÀNGEL DE LA GUARDA

Àngel de la Guarda, mala companyia, deixa'm viure en PAU de nit i de dia.

Àngel de la Guarda,
quanta hipocresia,
dius voler salvar el món
de les armes químiques.

Àngel de la Guarda,
quines companyies,
dieu que sou els bons
i no oferiu ni garanties.

Àngel de la Guarda
que això ja fa pudor,
pudor de negoci i petroli,
negoci de les grans companyies.

Àngel de la Guarda
no facis servir el meu nom,
que no tens dret a matar gent
ni que fossin certes "tes" mentides.

Àngel de la guarda
jo no t'he pas cridat,
marxa amb la teva bogeria
que aquí baix ja n'estem farts.

FEREDAT AL MAR DE WINWAED

Era fosc en el temps indesxifrabre,
un laberint d'intencions en l'envolvència
de les paraules de Beda i Nennius,
únics rastres de l'antic saber.
Més enllà de la Muralla d'Adrià
un nord invicte era prop de l'ocàs.
Britània sense centre,
illes en fragmentació elèctrica
en un calidoscopi negre de destins
solcats de principis incerts.

Recordo Northumbria.
Ribes de besllums embolcallaven
la dolça visió d'antigues ciutats
ara esborrades per sempre.
Els ombratges de la mirada
volaven furtívols, fora del límit,
per paisatges de vapors i boscos
en rosat i gris imaginari.
On són ara els amagatalls frondosos?
On són els verds prats en pulsació
on corriem per una infància salvatge?

Dalt del vaixell d'intuïcions en fred,
passos perduts. La coberta era
una vigília de magmes inquietants,
adormida de predestinació.
Era aleshores quan la nostàlgia
-gradacions de solitud,
mai més no podria ser-
m'atreia a través de l'adéu:
les espases glaçarien les metàfores
sobre les ruïnes de les vides truncades.
Els regnes entraven en col·lapse,
allà on els paratges de guerra esdevenien
crestomaties d'assassinats fascinants,
naufraigs de dominats en pregària.
Ambdós vaixells s'anaven a l'encontre.

Llums de violència en la nit,
els enemics eren davant nostre.
El pèlag, drama d'atzur,
es reia de la victòria somniada.
Abordatge: el final dels instants,
les fixacions perpètuas de la crueltat.
Hipnotisme d'innocents paralyzats,
on el ferro abrandava l'ira de vermell.
Foc.

El vaixell s'esvania en cercles
de ruptura concèntrica. Hores
dessagnant-se en l'aigua en lluny
en mareas de ràbia metàl·lica
i inundació en la ruptura.
L'incendi del temps,
on el mar ja no es destriava
de les flames de l'onatge fúnebre.

El decés era un oceà mut de dol.
Cap crit enlloc, només el greu udol
de les ombres al·lucinatòries dels morts.
Deixar de sentir,
deixar de sentir...

Terrassa, 10 de febrer al 3 d'abril de 2003.

A LA PI...

Sr. Polissó

SrPolisso@hotmail.com

(*J'suis l'pornographe, du phonographe, le **polisson** de la chanson.* G.Brassens)

A LA PIGA

A la piga,
li han de treure
amb molta cura
una cara
gens benigna,

A LA PICA

A la pica,
bé s'infiltra
alguna gota:
es va buidant,
també, maligna,

mica en mica...

A LA PIRA

A la pira - cel i infern inspira -,
les pròpies beceroles a l'ast,
i els cossos ajaguts, estirats.
Amb la mida de les flames verdes
que ens assetgen assumida en va,
penetrant-nos en joc de perversa
cucanya, mossegant-nos l'un a l'altre,
com àvides piranyes, mútuament.
A la pira funerària encara
no hi ha seients buits pel més enllà,
doncs que no ens toquin la pera ara
ni tampoc ens facin tocar el dos
demà.

Que el cor no para,
mentre la cosa és pura.
Ja tindrem paüra
en ple lament.

A LA PILA

A la pila
d'aquell greix,
és l'epíleg
qui reneix,
s'esmuny dís-
col i esdevé
de veres pròleg.

C Ó S ũ O l i
l ũ S Ó i c o
i c o S l Ó i
O S O l Ó c ũ o
S O l ũ c i Ó

La solució
Roger Tudó Galí
era13@eresmas.com